

Dosarul nr. 2ra-529/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (N. Arabadji)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (E. Palanciuc, A. Malii, Vl. Clima)

Î N C H E I E R E

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Russu Teodor,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Russu
Teodor împotriva Raisei Țurcanu cu privire la repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins apelul declarat de către Russu Teodor și s-a menținut hotărârea din 31 mai 2018 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani

c o n s t a t ă :

La 31 mai 2016, Russu Teodor a depus cerere de chemare în judecată, cu
concretizările ulterioare, împotriva Raisei Țurcanu cu privire la repararea prejudiciului
material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în luna aprilie 2015, în apartamentul
XXXXX, a încheiat verbal cu pârâta Raisa Țurcanu un contract de prestare a serviciilor
de mariaj, contra sumei de 1.500 de lei, care nu și-a onorat obligațiunile contractuale,
fiind înșelat.

Ulterior, în rezultatul controlului efectuat de către Inspectoratul de Poliție sect.
Rîșcani, mun. Chișinău, s-a stabilit că Raisa Țurcanu a desfășurat și continue în prezent
să desfășoare activitate ilicită de întreprinzător fără înregistrarea corespunzătoare la
organele abilitate de lege.

Pentru încălcarea comisă, în privința pârâtei a fost întocmit proces-verbal în temeiul
art. 263 alin. (1) din Codul contravențional – desfășurarea activității de întreprinzător fără
înregistrare la organul înregistrării de stat sau la o altă autoritate publică competentă
conform legii ori cu acte de înregistrare declarat nevalabil.

La fel, organul de urmărire penală a constatat în acțiunile Raisei Țurcanu încălcarea
prevederilor art. 106 din Codul contravențional - cauzarea de daune materiale prin
înșelăciune sau abuz de încredere, însă tragerea la răspundere a acesteia nu este posibilă
din cauza expirării termenului de prescripție.

Reieșind din cele expuse, consideră reclamantul că pârâta i-a cauzat un prejudiciu material ce constă în cheltuieli de transport în sumă de 1.301 lei, pe care le-a suportat deplasându-se de la Fălești spre Chișinău și un prejudiciu moral, pe care îl estimează în mărime de 40.000 de lei.

Astfel, a cerut Russu Teodor încasarea din contul Raisei Țurcanu a sumei de 1.301 lei cu titlu de prejudiciu material, 40.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 5.000 de lei cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Russu Teodor și s-a menținut hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Ambele instanțe de judecată ierarhic inferioare și-au motivat soluția prin faptul că la 13 februarie 2016 reclamantul Russu Teodor s-a adresat cu plângere către Inspectoratul de Poliție Rîșcani, mun. Chișinău, prin care a solicitat să fie întreprinse măsuri în privința pârâtei Raisa Țurcanu, care nu a respectat condițiile contractului de prestări servicii de mariaj încheiat cu ultima în aprilie 2015, contra sumei de 1.500 de lei.

Au stabilit instanțele de judecată că prin încheierea din 06 martie 2016 a OPS al SP nr. 4 al Inspectoratului de Poliție Rîșcani, mun. Chișinău, a fost încetat controlul efectuat în baza materialului nr. 2478 din 13 februarie 2016, inițiat la plângerea lui Russu Teodor.

Din conținutul încheierii nominalizate rezultă că tragerea la răspundere contravențională a Raisei Țurcanu în temeiul art. 106 din Codul contravențional, nu este posibilă din motivul expirării termenului de prescripție, precum și că în privința pârâtei a fost întocmit proces-verbal în temeiul art. 263 alin. (1) din Codul contravențional – desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrare la organul înregistrării de stat sau la o altă autoritate publică competentă conform legii ori cu acte de înregistrare declarat nevalabil, care a fost expediat spre examinare după competență Inspectoratului Fiscal sect. Rîșcani, mun. Chișinău.

Au concluzionat instanțele de judecată ierarhic inferioare că din încheierea din 06 martie 2016 a OPS al SP nr. 4 al Inspectoratului de Poliție Rîșcani, mun. Chișinău, nu se confirmă faptul că Raisa Țurcanu a comis o acțiune ilicită, prevăzută de Codul contravențional, față de reclamantul Teodor Russu, pentru care să fie trasă la răspundere contravențională.

Deși în cadrul examinării cauzei în prima instanță, pârâta Țurcanu Raisa a recunoscut că a fost sancționată de către organele abilitate pentru practicarea activității de întreprinzător fără licență, totuși la actele cauzei nu se atestă probe justificative prin care s-ar fi dovedit faptul că aceasta a acționat ilicit, cu vinovăție, față de reclamantul Russu Teodor, precum și că în acest sens a fost sancționată contravențional.

La 13 decembrie 2018, Russu Teodor, prin intermediul reprezentantului său – avocatul Mihai Stăvilă în baza mandatului seria MA nr. 1014417 din 19 ianuarie 2018, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului Russu Teodor a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

La 16 februarie 2019, în adresa Raisei Țurcanu a fost expediată copia recursului declarat de către Russu Teodor, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Russu Teodor este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);
- a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Reieșind din prevederile art. 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, decizia integrală se întocmește în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.

Instanța de recurs reține că potrivit informației de pe pagina web a Curții de Apel Chișinău: www.cac.instante.justice.md, decizia din 24 octombrie 2018 a fost publicată la 13 noiembrie 2018.

Subsecvent, din materialele dosarului rezultă că copia deciziei din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată doar în adresa reprezentantului lui Russu Teodor – avocatul Mihai Stăvilă la 13 noiembrie 2018 (f.d. 86), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către acesta.

În această ordine de idei, se constată, că în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 13 decembrie 2018.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate.

Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Analizând cuprinsul cererii de recurs depusă de către Russu Teodor, completul de admisibilitate evocă faptul că argumentele invocate în recurs, în esență, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel, asupra cărora Curtea de Apel Chișinău s-a pronunțat deja în modul corespunzător (f.d. 66-68).

Astfel, se deduce că cererea de recurs *de facto* este o transpunere a motivelor din cererea de apel.

Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurentul nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs

implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului.

Mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Russu Teodor nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel.

Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (cauza Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67).

La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de către Russu Teodor nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a fost depusă după ce Russu Teodor a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv.

De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanțele de judecată ierarhic inferioare au examinat cauza sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate, au aplicat și au interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Russu Teodor împotriva deciziei din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Teodor Russu împotriva deciziei din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Russu Teodor împotriva Răisei Țurcanu cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic